

## **Ефективність використання презентацій під час вивчення дисципліни «Країнознавство для слухачів п/в для іноземних громадян»**

Вінницький національний технічний університет

**Анотація:** У статті заналізовано особливості використання мультимедійних презентацій на заняттях з дисципліни «Країнознавство для слухачів підготовчого відділення для іноземних громадян», встановлено дидактичні вимоги до використання мультимедійних презентацій, охарактеризовано основні види мультимедійних презентацій, які використовуються в навчальному процесі.

**Ключові слова:** мультимедійна презентація, види навчальних презентацій, країнознавство.

**Abstract:** This article analyzes specificity of the use of multimedia presentations in class on the subject «History of the country for students of the preparatory department for foreign citizens», set educational requirements for the use of multimedia presentations and describes the main types of multimedia presentations that are used in the learning process.

**Keywords:** multimedia presentation, types of educational presentations, History of the country.

Процеси удосконалення й масового розповсюдження сучасних інформаційних та комунікаційних технологій активно застосовуються для передачі інформації та забезпечення взаємодії викладача та студентів у сучасних умовах освіти.

Упровадження інформаційних технологій у різні галузі сучасної освіти набуває більш масштабного й комплексного характеру. Сьогодні студенти мають можливість здобувати освіту із використанням сучасних комп'ютерних засобів та різних способів навчання: засвоєння знань із використанням комп'ютера (навчання + вправи + контроль), електронні енциклопедії, словники, пошук інформації в Інтернет-просторі, системи перекладу тощо. Поява інтерактивних методів навчання відкрила нові можливості для подання матеріалу, проведення занять, нових форм роботи зі студентами, особливо іноземними.

Для вивчення дисципліни «Країнознавство для слухачів п/в для іноземних громадян», на мою думку, найефективнішим інтерактивним методом є мультимедійна презентація, під якою традиційно розуміють спосіб пред'явлення творчо переробленої викладачем, адаптованої для певної аудиторії інформації у вигляді логічно завершеної добірки слайдів з конкретної теми [1, с. 171]. Мультимедійна форма вираження навчальної інформації найактуальніша на сьогоднішній день у зв'язку з комп'ютеризацією процесу освіти. З метою розвитку особистості потрібно враховувати, що навчальний матеріал повинен: сприяти розвитку мислення та пізнавальної активності, забезпечувати індивідуальну траєкторію навчання. Окрім того, активне використання мультимедійних презентацій під час вивчення країнознавчого матеріалу студентами-іноземцями сприяє формуванню у них соціокультурної компетенції, яка передбачає процедуру засвоєння та розуміння особливостей культури країни, мову якої вони вивчають, формування умінь висловлювати свою точку зору і обґрунтувати її, брати участь в обговоренні тем, що вивчаються, здатності самостійно підготувати усне повідомлення країнознавчої спрямованості і виступити з ним.

Сучасних студентів якнайкраще характеризує давнє китайське прислів'я: «Почую – забуду, побачу – запам'ятаю, зроблю сам – зрозумію». У випадку сприймання інформації тільки слухом, студенти здатні засвоїти лише 20% її обсягу; якщо лише за допомогою зору, запам'ятовується 30% матеріалу. За умови комбінованого поєднання слухового та зорового каналів інформації студент спроможний засвоїти до 60% інформації. А застосування мультимедіа дає змогу об'єднати текст, звук, графічне зображення та відеозображення [2, с. 213]. Таким чином, використання мультимедійних презентацій значно сприяє засвоєнню навчальної інформації кожним студентом, особливо іноземним.

Слайди у поєднанні з текстом, графічними елементами, анімацією, інтерактивними елементами забезпечують якісно новий рівень подання інформації. До того ж презентація може стати своєрідним планом уроку, його логічною структурою, тобто може бути використана на будь-якому етапі уроку або на будь-якому уроці: вивчення нового матеріалу або закріплення, контроль знань або під час

виконання домашнього завдання та ін. Презентація дає можливість викладачеві проявити творчість, індивідуальність, креативність. У роботі викладача вона забезпечує: інформаційну підтримку; ілюстрування; використання різноманітних вправ; економію часу і матеріальних засобів; активізацію пізнавального інтересу студентів; розширення освітнього простору уроку.

Однак, варто наголосити на тому, що для забезпечення ефективності засвоєння матеріалу, презентація має відповідати всім дидактичним вимогам, а саме:

- науковості – подана інформація не повинна суперечити реальним фактам, вона має бути чіткою й одночасно відображати відповідні логічні зв'язки змісту уроку;

- доступності – обов'язково враховувати особливості аудиторії. Пам'ятати, що ви створюєте презентацію для конкретних студентів, тому цілком орієнтуватися на їхні здібності засвоювати матеріал і мовну підготовку. Забезпечувати розуміння кожного слова, речення, поняття, спираючись на знання студентів-іноземців;

- систематичності – дотримуватися єдиного стилю оформлення презентації, уникати ефектів, які будуть відвертати увагу від змісту поданої інформації;

- логічність - важливим моментом є розподіл навчального матеріалу на слайдах: він повинен подаватися порціями, зручними для сприйняття студентами-іноземцями, тобто невеликими логічно завершеними блоками (оптимальний обсяг, як показала практика – не більше 20-30 слайдів). Не логічно на одному слайді розміщувати багато інформації, навіть якщо вона має відношення до суті питання, що викладається. В центрі слайда має бути розміщена найважливіша інформація;

- послідовності – слайди поступово один за одним мають розкривати тему, яка вивчається. Не повинно бути дублюючих (схожих), «зайвих» слайдів, які не супроводжуються поясненням.

Мультимедійна інформація повинна бути чіткою, лаконічною, доступною. Якщо застосування мультимедійних технологій добре продумане, заняття буде творчим, наочним, цікавим, життєвим, дозволить розвивати уміння студентів-іноземців працювати в парах і групах.

Технологія безпосереднього використання мультимедійних презентацій у навчальному процесі включає в себе кілька етапів: підготовчий, переддемонстраційний, демонстраційний, післядемонстраційний, рефлексивний. Переддемонстраційний етап передбачає: зняття мовних труднощів, перевірка розуміння раніше вивчених лексичних одиниць на позначення тих реалій та явищ дійсності, про які йтиметься у презентації. На демонстраційному етапі відбувається пред'явлення нового матеріалу з паралельним коментарем викладача, робота над змістом кожного слайда, «паузування» презентації, при необхідності повторення потрібних слайдів. Післядемонстраційний етап охоплює вправи діалогічного змісту (типу «запитання – відповідь»), підведення підсумків. Рефлексивний етап включає аналіз і висновки викладача про результативність підготовки й показу мультимедійної презентації, моніторинг. Разом з тим проводиться критичний аналіз результатів проробленої роботи і внесення коректив у презентацію з урахуванням виявлених недоліків; удосконалення її для наступних показів.

У літературі не існує загально визнаної класифікації презентацій. Одні пропонують класифікувати презентації за ступенем «оживлення» їх різними ефектами (офіційні, офіційно-емоційні тощо), інші – за дидактичними ознаками (учительські та учнівські). Однак, я зупинюсь на тих презентаціях, які сама використовувала під час викладання дисципліни «Країнознавство для слухачів п/в для іноземних громадян» – це навчальні презентації.

На першому уроці країнознавства студентам необхідно пояснити, що вони вивчатимуть під час цього курсу, і лише потім використовувати ознайомлювальну презентацію. Ообов'язковим на цьому уроці є переддемонстраційний етап, який передбачає актуалізацію опорних знань студентів-іноземців. Обов'язково на післядемонстраційному етапі варто акцентувати увагу студентів-іноземців на почутій інформації. Це можна зробити у формі бліцопитування.

Окрім цього я використовую також невеликі проблемні презентації, які стосуються кожної конкретної теми – такі презентації містять лише зображення невідомих реалій і їхню назву українською мовою, що суттєво економить час для вивчення нового матеріалу. Таку презентацію я використовую паралельно із прочитанням тексту.

Найефективнішими з огляду на розвиток навичок мислення, пізнавальної діяльності студентів-іноземців та навичок до самостійної дослідницької діяльності є засоби, які проєктують та розробляють самі студенти під час вивчення матеріалу. Варто відзначити високий рівень мотивації студентів до навчання у випадках, коли їм надається можливість за допомогою інформаційних

технологій представляти результати цікавого саме для них навчального проекту, що виконувався під керівництвом викладача.

Методика роботи над підготовкою такого проекту:

- 1) викладач пропонує тему проекту, визначає кількість учасників; (Моя рідна країна, 4 студенти)
- 2) викладач продумує можливі варіанти проблем, які важливо дослідити в рамках наміченої тематики; (адміністративно-територіальний устрій, економіка, культура, освіта, природа тощо)
- 3) викладач розподіляє завдання між учасниками проекту;
- 4) самостійна робота учасників проекту над своїми завданнями;
- 5) постійно проводяться проміжні обговорення завдань;
- 6) захист проекту;
- 7) колективне обговорення, оцінка, висновки.

Виходячи з того, що презентація є творчою роботою студентів, окремі викладачі можуть помилково вважати, що в ній допустимі будь-які засоби і способи вираження ідей та думок студентів. Проте, як і в інших засобах, існують певні вимоги і критерії. Під час оцінювання проекту я враховую:

- якість запропонованого матеріалу;
- глибину проникнення у проблему;
- активність кожного учасника проекту;
- уміння аргументувати;
- уміння робити висновки;
- культура мовлення;
- естетика оформлення результатів проекту;
- уміння відповідати на питання.

Отже, узагальнюючи досвід використання мультимедійних презентацій на уроках «Країнознавство для слухачів п/в для іноземних громадян», можна зробити висновки:

- вони покращують якість засвоєння матеріалу;
- прискорюють процес вивчення нової інформації;
- роблять уроки цікавими, живими і продуктивними;
- сприяють підвищенню мотивації вивчення цієї дисципліни;
- дають змогу індивідуалізувати процес навчання.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Маркус Н. В. Особливості застосування інформаційних технологій як засобу гуманізації навчання молодших школярів / Н. В. Маркус // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Зб. наук. пр. – Рівне, 2002. – Вип. 23. – С. 171–173.
2. Гридін С. А. Доцільність використання мультимедійних комп'ютерних презентацій на уроках іноземних мов / С. А. Гридін // Таврійський вісник освіти. – 2014. – № 2 (46). – С. 210 – 214.

**Поздрань Юлія Вячеславівна**, викладач кафедри мовознавства Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: [yuliapozdran@ukr.net](mailto:yuliapozdran@ukr.net)

**Pozdran Yulia**, lecturer of the Department of linguistics in Vinnytsia National Technical University, Vinnytsya, e-mail: [yuliapozdran@ukr.net](mailto:yuliapozdran@ukr.net)